

POZIVNICA

u sklopu znanstvene tribine u organizaciji Katedre za primaljstvo Fakulteta
zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, dana 23. siječnja 2026. godine
s početkom u 14,00 sati održat će se promocija knjige

autorice prof. dr. sc. Aleksandre Frković

„Domicilno primaljstvo i porodništvo na Sušaku“

Mjesto održavanja:

Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilišta u Rijeci
Viktora Cara Emina 5, Rijeka, **predavaonica 4, prizemlje.**

O knjizi će govoriti:

Urednica

Magdalena Kurbanović, mag. obs.

Recenzenti

**prof. dr. sc. Amir Muzur
doc. dr. sc. Robert Doričić**

Veselimo se Vašem dolasku

Aleksandra Frković

DOMICILNO PRIMALJSTVO I PORODNIŠTVO NA SUŠAKU

Aleksandra Frković

DOMICILNO PRIMALJSTVO I PORODNIŠTVO NA SUŠAKU

Nakladnik

Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci

Za nakladnika

Daniela Malnar

Urednica

Magdalena Kurbanović

Lektura i korektura

Ada Prpić

Prijevod

Anamarija Gjuran-Coha

Recenzenti

Amir Muzur

Robert Doričić

Grafička priprema i tisak

Grafika Helvetica d.o.o., Rijeka

ISBN 978-953-8447-07-5

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001282582.

Copyright ©

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ove knjige, kao ni knjiga u cijelosti, ne smije se umnožavati, u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, elektronički ili mehanički, bez izričitog dopuštenja autorice.

Ova je knjiga tiskana uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske.

Rijeka, 2025.

SADRŽAJ

Uvod.	5
1. Organizacija javnoga zdravstva	11
1.1. Zdravstveni zakoni u Hrvatskoj u vrijeme Austro-Ugarske Monarhije.	11
1.2. Javnozdravstveno uređenje od 1918. do pedesetih godina 20. stoljeća	19
2. Kratka povijest primaljstva i porodništva.	33
2.1. Prve knjige o primaljstvu	37
2.2. Jean Baptiste Lalangue kao prosvjetitelj primaljstva u Hrvatskoj.	38
3. Osnivanje primaljskih škola	41
3.1. Primaljska škola u Rijeci 1786.	42
3.2. Kraljevsko primaljsko učilište u Zagrebu 1877.	45
3.3. Primaljska škola u Rijeci 1946.–2004.	56
4. Uređenje rada primalja	77
4.1. Naputak za primalje iz 1913.	78
4.2. Uputstva za babice u Kraljevini Jugoslaviji iz 1927.	81
4.3. Krštenje u nuždi	84
4.3. Nadriprimaljstvo i nadriliječništvo	87
4.4. Kazneni zakoni u primaljstvu i porodništvu	89
Kazneni zakon od 27. svibnja 1852.	89
Krivični zakonik za Kraljevinu Jugoslaviju od 27. januara 1929. g.	91
5. Službeni podatci o liječnicima i primaljama	93
5.1. Popis liječnika građanskog stališa u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji god. 1898.	94
5.2. Popis primalja u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji godine 1898.	95
5.3. Iz Zapisnika diplomiranih primalja škole za primalje u Zagrebu od 1877. do 1944.	98
5.4. Kratki osvrt na rad primalja na Sušaku	100
6. Bilježnica primalje Ane Šporar u Sušaku počam od 1. lipnja 1911. do 1914.	107
7. Djelovanje primalja tragom matica rođenih/krštenih župa na Sušaku	119
7.1. Matična knjiga krštenih Sušaka 1858.–1879.	125
7.2. Matična knjiga krštenih Sušaka 1880.–1903.	135
7.3. Matična knjiga rođenih Sušak 1904.–1922.	149
7.4. Kretanje nataliteta na Sušaku od 1922. do 1948.	156
7.5. Matična knjiga krštenih župe Sušak sv. Ćirila i Metoda 1937.–1948.	161
7.6. Matična knjiga krštenih župe Sušak sv. Terezije od Djeteta Isusa (Podvežica) 1942.–1946.	167
8. Osnivanje rodilišta u Hrvatskoj	171
9. Zaštita majčinstva u prvoj polovini 20. stoljeća	201
10. Domicilni porođaji	213
Izvori	225
Kazalo	238